

NVE  
Postboks 5091, Majorstuen  
0301 OSLO

saksnr.  
Deres ref: 202404973  
Vår ref: 2025/241637  
Dato: 20.11.2025

## **Mattilsynets uttalelse til høring av melding om ny 420 kV forbindelse Bamble-Porsgrunn-Tønsberg og søknader om bygging og utvidelse av tre transformatorstasjoner, saksnummer 202404973**

Viser til høringsbrev fra NVE med samtidig høring av melding fra Statnett om oppgradering av 300kV-kraftledningen Bamble-Porsgrunn-Tønsberg til 420 kV og søknader om bygging og utvidelser av transformatorstasjoner i Tønsberg, på Gulliåsen og på Askehaug, som er tiltak som er nødvendige for oppgradering av kraftledningen.

### **Vår rolle**

Mattilsynet er statlig sektormyndighet for plantehelse, fiskehelse og velferd, dyrehelse- og velferd, mat og drikkevann. Som høringsinstans skal vi bidra til å ivareta nasjonale og regionale interesser i plansaker som berører Mattilsynets forvaltningsområde. I denne saken uttaler vi oss om drikkevann og plantehelse.

---

### **Oppsummering:**

- Drikkevann er omtalt og ivaretatt i melding med forslag til utredningsprogram og i de tre konsesjonssøknadene.
- Mattilsynet fraråder at dere velger meldte traséalternativ 4.0, da denne krysser over Farrisvannet som er en viktig drikkevannskilde.

- Tiltakene berører dyrket mark. Mattilsynet forventer at det kartlegges om tiltakene kan innebære fare for å spre nærmere spesifiserte planteskadegjørere og ugraset floghavre. Hvis jorden inneholder planteskadegjørere eller floghavre, forventer vi at det utarbeides en plan for å hindre spredning.
- 

## Drikkevann

Mattilsynet forvalter drikkevannsforskriften (forskrift om vannforsyning og drikkevann FOR-2016-12-22-1868). Vårt ansvarsområde i forhold til planarbeid er knyttet til beskyttelse av eksisterende og framtidige drikkevannskilder og leveringssikkerhet for trygt og nok drikkevann til innbyggerne.

*I meldingen står det at “det finnes flere drikkevannskilder, inkludert nedslagsfelt for drikkevann, i flere av de respektive kommunene som meldte alternativer krysser. Alle drikkevannskilder vil bli kartlagt før anleggsarbeidene starter opp. Drikkevannskilder vil bli adressert i konsekvensutredningen. Det inkluderer også private brønner.”*

*“Bygging av kraftledninger og transformatorstasjoner vil utføres på en slik måte at forurensning til vann og grunn skal unngås. Det vil iverksettes tiltak for å forebygge utslipp og håndtere eventuelle hendelser, blant annet oppfølging gjennom Detaljplan for nettanlegg. Hverken kraftledninger eller transformatorstasjoner medfører utslipp som kan påvirke drikkevannskilder i en normal driftssituasjon. Siden transformatorstasjoner inneholder store mengder olje utformes stasjonsanleggene slik at olje og slukkevann vil bli fanget opp ved lekkasjer eller brann”.*

I forslag til utredningsprogram er drikkevann omtalt både i forbindelse med “landbruk og andre naturressurser” og “forurensning”.

De tre konsesjonssøknadene omtaler også drikkevann.

I tiltaksområdet til Askehaug transformatorstasjon er det kartlagt flere brønner. Tiltak for å hindre forurensning av drikkevann er tatt inn som punkter i skadereduserende tiltak i søknaden. Det skal også tas hensyn til eksisterende vannledning ved etablering av ett av de nye mastepunktene.

I søknad for Gulliåsen transformatorstasjon står det at *“Vann og avløp skal kobles til kommunalt VA-anlegg i adkomstveien fra sør. Det ligger ikke Kommunalt VA-anlegg opp til stasjonsområde i dag. Det forventes at dette anlegges under byggefase”*.

I søknaden til Tønsberg transformatorstasjon står det at *“det er ikke registrert noen grunnvannsoppkomme, grunnvannsborehull eller grunnvannspotensiale i NGUs grunnvannsdatabaser Granada. Området ligger ikke i nedbørsfelt til andre drikkevannskilder. Det forekommer heller ikke andre opplysninger som tilsier at vannressurser er aktuelt i planområdet.”*

Vi vurderer at melding med forslag til utredningsprogram og søknadene om konsesjon omtaler og ivaretar hensynet til drikkevann.

Meldte traséalternativ 4.0 krysser over drikkevannskilden Farris og meldte alternativ 2.0 krysser areal som er markert som hensynssone drikkevann i kommuneplanens arealdel for Skien. Uansett hvilket alternativ som velges, så må drikkevann beskyttes mot forurensing.

Meldte alternativ 4.0 krysser over Farrisvannet. Dette er en viktig drikkevannskilde som forsyner flere kommuner og mange innbyggere med vann. Denne situasjonen tilsier økt beskyttelsesbehov og som utgangspunkt en streng håndhevelse av hensynssonebestemmelser. Ifølge hensynssonebestemmelsene er det ikke tillatt med tiltak som vil forurense, eller kan representere en fare for forurensing av drikkevannskilden og nedbørsfeltet til Farrisvannet.

Vi fraråder at dere velger traséalternativ 4.0. Vi vurderer at tiltaket kan forurense en viktig drikkevannskilde. Dette bryter med hensynssonebestemmelsene og drikkevannsforskriftens §4 forbud mot forurensing.

### **Plantehelse**

I tilknytning til plantehelse er Mattilsynets ansvarsområde å forhindre spredning av planteskadegjørere som kan ha alvorlige samfunnsøkonomiske konsekvenser (jf. Forskrift om plantehelse).

I meldingen står det at samtlige alternativer vil berøre dyrket mark. Det er store landbruksområder i tiltaksområdet og det dyrkes både korn og poteter.

Uønsket spredning av planteskadegjørere kan skje både med jordmasser som flyttes og med maskiner med rester av jord, frø og planter. Faren for spredning er størst fra områder med tidligere eller nåværende dyrka mark.

I forslag til utredningsprogram står det at det skal utredes om fremmede arter kan spres med anleggsarbeid eller i driftsfasen, men planteskadegjørere er ikke nevnt i meldingen. I søknadene om transformatorstasjoner står det også kun om fremmede arter, unntatt i søknad for Askehaug transformatorstasjon der det står: *“Matloven: Tiltaksområdet kan ha forekomst av skadegjøreren floghavre knyttet til landbruket. Lede vil innhente oppdatert informasjon fra Mattilsynet i forkant av planlegging og gjennomføring av anleggsarbeidet for å ivareta regelverket. Det samme gjelder potetcystenematode, som per oktober 2024 ikke er registrert på noen av eiendommene som blir berørt av det planlagte tiltaket.”*

Vi gjør oppmerksom på at regelverket for fremmede arter, som Miljødirektoratet forvalter, ikke må forveksles med regelverket for plantehelse som Mattilsynet forvalter.

Alle som er ansvarlige for, eller utfører bygge- og anleggsvirksomhet, har ansvar for å hindre at alvorlige planteskadegjørere spres fra en eiendom.

Vi forventer at det kartlegges om tiltakene kan innebære fare for å spre nærmere spesifiserte planteskadegjørere og ugraset floghavre. Hvis jorden inneholder planteskadegjørere eller floghavre, forventer vi at det utarbeides en plan for å hindre spredning, slik det er planlagt for fremmede arter.

Dere kan lese mer om temaet her:

[Hvordan unngå å spre planteskadegjørere og ugras ved anleggsarbeid og flytting av jord | Mattilsynet](#)

Med hilsen  
Mattilsynet, tilsynet

Vibeke Hellerslien  
seniorinspektør

Jorunn Aasgaard Grini  
avdelingsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk / This document has been electronically approved

